

Emissiehandel (EU ETS)

Het Europese emissiehandelssysteem draagt bij aan kostenefficiënte reductie van broeikasgasemissies in Europa. Het systeem voor emissiehandel is het belangrijkste Europese instrument om broeikasgassen van grote bedrijven terug te dringen.

Waar gaat het over?

Het Europese systeem voor emissiehandel (EU ETS) bestaat sinds 2005. Emissiehandel is de handel in uitstootrechten. De rechten vertegenwoordigen een vaste hoeveelheid uitstoot broeikasgassen tegen een prijs (euro/ton CO₂). Het EU ETS werkt op basis van het 'cap and trade' principe: er wordt een plafond ingesteld op de totale uitstoot van de deelnemende sectoren. Dat plafond neemt jaarlijks af en daarbinnen kunnen bedrijven uitstootrechten ontvangen of kopen en verkopen. Door de uitstoot van bedrijven te koppelen aan een prijs, kunnen bedrijven een investeringsafweging maken: investeren in schonere technologie of rechten bijkopen om te voldoen aan de ETS verplichting. De regels voor het EU ETS liggen vast in de Europese Richtlijn.

Wat betekent dit dossier voor jou?

Grote uitstoters nemen verplicht deel aan het handelssysteem en moeten hun uitstoot monitoren en rapporteren aan de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa). Op de [website](#) van de NEa zie je welke sectoren er onder de richtlijn vallen. Als onderdeel van het klimaatbeleid wordt het aantal rechten dat op de markt verschijnt elk jaar verminderd en, met de herziening van het EU ETS in het FF55-pakket, wordt deze vermindering drastisch vergroot. De Europese Commissie heeft voorgesteld dat de cap sneller naar beneden gaat naar -61 % in 2030 t.o.v. 2004.

Carbon leakage

Van de jaarlijks beschikbare hoeveelheid emissierechten wordt een deel gratis toegewezen aan bedrijven. Bedrijven die internationaal concurreren lopen risico op Carbon Leakage en krijgen gratis rechten. Carbon Leakage is het verplaatsen van bedrijfsactiviteiten naar buiten de EU. Omdat andere landen buiten de EU geen of in mindere mate klimaatbeleid hanteren, ontstaat er een ongelijk speelveld. De Europese Commissie houdt een Carbon Leakage lijst bij met de desbetreffende sectoren. Omdat de Europese Commissie dit geen doelmatige manier vindt om met de rechten om te gaan wil zij sectoren op een andere manier gaan beschermen door middel van een Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). Dit is een grensheffing op geïmporteerde goederen van enkele vervuilende sectoren (ijzer, staal, aluminium, elektriciteit, kunstmest en cement). Deze sectoren zouden dan in theorie beschermd moeten zijn en hoeven dan geen gratis rechten meer te ontvangen.

Toewijzing van gratis rechten

Bedrijven kunnen, op basis van de beoordeling van de Europese Commissie al hun rechten gratis toegewezen krijgen of een gedeelte. Om gratis rechten te kunnen ontvangen, moet een bedrijf efficiënt produceren. Om die efficiëntie te beoordelen gebruikt de Commissie 'benchmarks'. Het aantal beschikbare gratis rechten wordt gedurende de jaren verder

ingeperkt. De energie-intensieve industrie ontvangt in toenemende mate maar gedeeltelijk gratis rechten en moet daarom meer rechten kopen op de markt. In de periode 2013-2020 ontvingen bedrijven per jaar minder gratis rechten dan in de fase ervoor. Vanaf 2021, in de vierde handelsfase van het EU ETS, wordt dit verder afgebouwd.

Compensatie indirecte kosten EU ETS

Elektriciteitsproducenten ontvangen sinds 2013 geen gratis rechten meer. De elektriciteitssector rekent daarom CO₂-kosten door in de elektriciteitsprijs, waardoor de gebruikers van elektriciteit te maken hebben met indirecte CO₂-kosten. ETS-deelnemers, met name energie-intensieve bedrijven, kunnen aanspraak maken op compensatie voor deze indirecte ET- kosten. Deze is jaarlijks aan te vragen bij [RVO](#).